

ادبیات عمومی و تجربی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته‌در

جلد : ۵

سنه : ۲ ۲۹ ذالحجه ۱۳۳۶ ۵ اشرین اول ۱۹۱۸ نومرو — ۸۸

اسلامیت مانع ترقیمیدر ؟

[بوندن بر چوق سنه اول (ارنه‌ست‌ره‌نان) اسلامیت علیهنده پک شدید بر قونفرانس ویرمشدی . وقتنده پک چوق قیل و قالی موجب اولان بوقونفرانسی نامق کال پک مرحوم (رد ره‌نان) عتوانلی نفیس بر رساله‌سنده ، روسیه علمای اسلامیه‌سندن بر ذات عالی‌ده (پترسبورغ) ده منتشر کتابنده رد ایتشلردی . شو صوک رساله مرحوم احمد مدحت افندینک همتیه اسامزه نقل و (ترجمان حقیقت) معرفتیه نشر ایدامشدی . بوندن چند سنه اول جلال نوری پک‌ده بو مبحثی تعمیق ایتش و بیوک بر جلد وجوده کتیرمک‌اوزره من حیث‌المجوع اوتوز سکز صحیفه یازمشدی . فایت قیمتدار اولان بواثرک اکالنی جلال نوری بکدن رجا ایتدک . کثرت مشاغلدن و بوبابده‌کی تتبعاتنک مدت مدیده سبکته‌یه اوغرامسندن طولای بورجامزی مع‌الاسف اسعاف ایده‌میه‌جکنی سویلیدی . ناقص اولمقله برابر محتوی بولندینی دلائل علمیه ایله (ارنه‌ست‌ره‌نان) ه قطعی برضربه تشکیل ایدن مذکور اثرک منسی قالمسنه کوکیز قائل اولدیغندن نشرینی قارئینمز ایچون فائده‌لی کوردک . اسکی اسلوب و املا تعدیل ایدله‌مشدر . احمد ساقی]

کچن عصرده [ابن رشد] فلسفه‌سنه مدونی [ارنه‌ست‌ره‌نان] ، صوربونده ه ۲۹ مارت ۱۸۸۳ ده «اسلامیت و علم» موضوعلی بر قونفرانس ویرمیش ، و ، خبیلی قیل و قالی موجب

اوله رقی معاصرین آرمینده تزکیه اسلامیتیه بوزولسنه بلکه هرکس دزیده مقدورینی بندل ایتشدی. اسلامیتک ، بمع بشرک طاعیدینی اگ آغیر زنجیر اولدینی ادعا ایدن تاریخ نخستین صرایت مؤانی رهنان ، لاشک ، هر عصرک و هر ملکتک اگ بیوک فلاسفه و مؤرخینددر . غایه تصویرینی تاریخیه آریوب آکا عیسوی بن صریح علیه اسلامک روح و وجودینی اطاره ایدن بو شاعر وحید ، واقعا [شترائوسی] دن دها آز عالم ، [دوزی] دن دها آز متابع ایهده هر حالده بوایکسندن و بر چوق ارباب فلدن دها ذکی ، خصوصیه محاکمه و شعری توحیده قابلیتلی بذاتیت مستثنا اولدیغندن ولو هندی اواسوق سروداته قارئلرک قناعت و حق ایمانی جابه قدرتیاب اولمدهده ایشته بونک ایچوندرکه رهنانک مقالیهسی ، بجه ، بر اهمیت شاذمینی جاژدر . بینه بوکا بناء درکه بر ثلث مصر اول ایراد اولونان بو خطابهیی مؤاخذه ایتدی بوگون مناسب کوردک . مقام توطئهده آرتهست رهنانک شخصیت بلندی حقنده کوچوچک بر عطفاله سرد ایدلم :

رهنان - محقاً ادعا اولوندینی اوزره - زناری بر آز یأس و عذاب قلبی ایله برافش ، اواصر عقلیهسنه تمایلات وجدانیهسندن زیاده اتباع ایتش بر قیاس اسبقدر . بناء علیه اگ ریاضی محاکمده ، اگ هنرمندی معادلاتنده بیلکه مفکرهسی کانیساره اخص اولان قراکاملرک مارراسنه نفوذ ایده مەمش ؛ دائماً ، خریستیانلرک او احصایه کلز آئیویوسلری ، شهیدلری ، سرآمدلری ، صندیدلری ، اسراری او قوتلی عقلی فلج زده اضلال دکلمده اغفال ایتشدیر . اوقابلیت فوق العاده بوجنود بو اطلی غوغمغه مقتدر اوله مینجه مشکوک بر تابعیتیه کربانی تسلیم - یعنی اگ معضل مسائل تاریخییه ، دهای بشرک پیوده اوغراشدینی اگ اعوجاجلی قضایای حکمتی محاکمه اورورکن سراب آباد شعره فرار ایدیورمشدر . [انهی]

رهنان دیور : علوم عربیه ، فلسفه عربیه ، صنعت عربیه ، علوم اسلامییه ، مدنیت اسلامییه ... وقوعبولان فتوحات عسکریه ، دینییه ، لحنیه نظراعتباره آلمدن یونانیلردن ، رومالیلردن عربلردن بحث اولونیور . طن ایدیایورکه تاریخ بشریتده صاحب مقام اولان بو ملتلر باشدن نهاته قدر عینی شکله درام ایتشدیر . مثلاً بز فرانسلر لساناً رومالی ، مدنیتجه یونانلی ، دیناً ایسه یهودی بز . منشأده بک اداسلی بر ماهیتی حائر اولان عرق کیفیتی دائماً اهمیتنی تنقیص ایدر . مدنیت یونانییه ، روما استیلای ، جرمان استیلای ، خریستیانلق ، مسلمانلق ، رهنه سانس ، فلسفه ، انقلاب دنیان وقوعات بوغوریجی اسطوانه لریکی ابتدائی بشر طاهرلرک اوستندن کچدکه آنلری مهمالمن یکنسقی کتلهلر حاله افراغ ایلر . آزارحق وقوفی اولان هرکس ممالک اسلامییه بک درجه پستیسی ، اسلامیه اداره ایدیان حکوماتک انحطاطنی ، تربیه و معارفنی بو دیندن تالی ایدن عرقک فکری هیچلکنی واضحا کورور . شرقده ویا آفریقاده بولونانلر بر حقیقی مؤمنک ذکاسنده کی محدودیت ضرورییه ، قفاصنی احاطه ایدن ، آنی علمه قاپیان ، هیچ بریشی اوکرمه یه مجال برقیان ، هیچ بر یکی فکره کشاده بولوندر میان تیرر چهری حیرتله مشامده ایدرلر . اون ، اون ایکی یاشنه قدر بهضاً خبلی اویانیتی اولان مسلمانان چورجی کندیسنه تلقینات دینییه وقوعبولور بولماز درحال متعصب اولور ، حقیقت محضه عد ایتدیکی شیلره مالکیتندن طولایی ابلهانه بر فرور کتیرر ، موجب پستیسی اولان امتیاز مخصوصدن طولایی اعلان بختیاری ایدر . ایشته بوکبرمجونانیه مسلمانک ذمیمت جذریه سیدر . مذهبک صادقی صوریسی ادیان سائره یه قارشی آز محق بر نفرت حسنی تلقین ایدر . معارفه ، ایاق

ذریه به باقیه دن الهک قدرتی هر ایسته دیکنه ویردیکنه قام بولوندیغندن مسلمان تحصیل و تربیه به ،
علمه ، اروپا عرفانی تشکیل ایدن هر شیئه قارشی درین برحس نفرت بسلر . عقیده اسلامی طرفندن
وقوع بولان بو تلقین اوقدر شدیددرکه ملیت و عرق فرقلری بر فردک بو دینه اهتداسی ایله غائب
اولورلر . آرتاق بربری ، سودانی ، جرکس ، افغانی ، مالز ، مصری ، نوبهلی مسلماندرلر .
بربری ، سودانی ، مصری ، الی آخره دکالدر .

ایستدیکي قدر صور بونک حریم علم و ادبده سویلانسون بو خطیبانه سوزلر خرسیتیان طوغان ،
تعبدیه مظهر اولان سامعینجه هر حقیقتدن زیاده حسن تاقی به نائل اولق طبیعیدر . خطابت و شعرک
فسوتی استعاره ایدن بو مسروداتک کارشیدسندن تاریخ احقاق حق ایده منر . یشته شایان تأسف
اولان جهت بودر .

تشریحائمه باشایلم : عرب — تعبیر صحیله اسلام علمی ، صنعتی ، فلسفائی ، مدنی ، حتی
ماتی کی بر عمومی تعبیر اورتیه آتیلنجه ، هر حالده ، هیچ کیسه نك عقلنه یکنسقی ، یکعرق ،
حتی بکسان ، یکحس براردونک ، برهیئت بسیطه نك ، بر قوم غیر مغشوشک مدنیت ویا علمی کلز .
مؤرخ یونانی [ایسوق اتیس] یونانی دیملک یونان تربیه سیله متحلی اولان هر فرددر دیهرک شایه
عرق و نسلی ازاله ایتشدی .

رومالیر یواش یواش بریه نك [Citoyen] صنعتی لایق اولان تبعیه تفویض ایتشلردی .
یوقسه تاریخده مناقبی مذکور اولان رومالیر رومولوسک — هر حالده سایان شاه بن قایا آپاک
هونوسندن فضله اولیان — توابعنک ذریندن عبارت دکلدی . ملل معظمه تصالب ایله وجود بولور .
انکایرل [پت] لردن ، [کات] لردن ، [کایل] لردن ، [صقوت] لردن ، [آنفل] لردن ،
[بریتن] لردن ، [وهاش] لردن متشکلدر . اگر بوامله یی اوزاته حق اولورسه حق اعلام معلومده
مبالغه کارلق ایتش اولورز . بلا استثنا هر مات کی مات اسلامیده تصالبات عظیمه نتیجه سی اولورق
طوغمشدر . عرب و فرس ، ترک و موغول ، هندو و مالیز ، بربری و زنجی و الی آخره بو ملیتک
عناصر اساسیه سیدر . هیچ برکیسه تاریخده رول اوینایان بر بیوک ملیتک یکنسقل اولدیغنی ظن
ایتش دکلدیر . شهرت بولان افرادک شجره لرخی بالتحریری بهنلرک اجنبی اولدقلرخی ایلری سورمکده
فائده لی برکفت دکلدیر . چونکه فرد ، ولو بابا جهتندن بر یبانبجی به خلف اولسون اول باول — یعنی
آباسندن زیاده جمعیتک زاده سیدر . لاعلی التبعین برزیدی سکز ویا آتی قوشاق یوقاریده برصالومونه
ایصال ایدلم . زیدک ملکیت نسبنده صالومون آدی بر جدک حصه شایعه سی — آتئوغرافی اعتباریله —
لاشیدر . او صالومون کی بلک یوز ، یوزالی احمد و محمد ، فاطمه و طایشه زیدک جد و جدو سیدرلر .
ثانیاً زید طایفه سندن صرف نظر محیط نك ، ملکیتک ، تربیه سنک ، دینک ، تحصیلک زاده سیدر .
بلک اجداد اجنبیه سی کنندی بیامز بیلک . ابوالفرج البهری — که اورویاجه Abulfaraguis
دیه نك نامداردر — دن بری مدنیت عربیه یی یاپانلرک عرب اولدقلری ایلری سو ولدی . فی الحقیقه
یهودیدن دوغمه اولان بو سریانی باش پیسقوپوسنک اولانجه قوتی عربلرک کسر اعتبارینه حصر
ایتدیکي کوریلور .

بوراده شو مطالعه یی یوروتلم : اولاً ، بو مدنیتک بر مدنیت عربیه دن عبارت اولدیغی ادعا
ایدله مشدر . مدنیت ، مدنیت اسلامیدر ، منحصرأ مدنیت عربیه دکل . اسلامیت بردیانت و برمایتی

افاده ایدر بر علم عمومی. نصرانیت بوکا، قیاس دکلدر . بردیانت نصرانیه وارصده بر مات و حیدت نصرانیه بوقدر ، مال مختلفه خریستیانیه واردر . یهودیک اسلامیه بکزره . موسویله هم بر دین ، هم بر ملتدر . اروپایی ، عراقی ، حبشی ، هندی - حتی زنجی یهودیلر بیله کندی تالیلرجه بر مات اربابنددرلر .

عربلره حضراً سویلیلم : بر طاقم اجانبده یا ضرور ادوار ایله ، یا خود تعالیم و تربیه نتیجه سی اوله رق کندیلرینی عرب بیلمشدرلر . بولرکده عربی ادبلی صبح و محقر . مدنیت اسلامیه نك اوروپاچه اك بلند آموزجی اولان ابن رشدی بر جوق غریبون دونه طولاشه اجنبی ، یهودی الاصلی اولمق اوزره هیدانه چیقاریورلر . ره ناطق طوبالادینی و ناطق عربیه دن IV رقی حائز و اصلی پارسده کتبخانه ابراطوری [لی] ده 153, Fol 80 Vo. بولونان ابن ذهینک ترجمه سنده : محمد بن احمد بن محمد بن احمد بن رشد ابو لولید القرطبی ، دنیلرکینه نظراً ابن رشد هیچ اولمازسه بش قوشاقدن بری مسلمان و حتی عربدر . اکر شجره لری بویله ایجه ، ایجه آراشد بره حق اولورسه ق بیلمک دنیا ده هیچ بر کیمسه ملیتی محافظه ایدم بیلمی ؟ هله زمانک حکمدازی ملتیرینه یا لکیز اجنبی دکل ، حتی خصم چیقارلر ، شوراده فرانسه ادبیاتی ، فرانسه اردو سی اعلا وارقا ایدن بر جوق رجالک اسامیسنی لاجل لاشهاد صایه جقم ؛ لکن مطای ، حقیقه ، بوقدر دهم بولمدم .

مادامک حقیقت نور مرکزدر و مادامک ره ناطق نطقنک دیباچه سنده ملتک صفوت اصلیه سنک ضرور ایام ایله دکشدیکنی - ویلور ، اوخالده ، بجزئی مؤرخ مشهور مثال اوله رق عربلری ، مسلمانلری تدقیق ایدورده ، فرضاً ، فرانسلری ، غلردن ، رومالیردن ، پروانسیلردن ، باسقاردن ، الخ ، هر بری وقتیه بتون بتون مستقل ملتدن عبارت و [اوق] و [اویل] کی آیری آیری لسانلره متکلم اولان فرانسلری بو نقطه بصردن تدقیق ایتور ؟ بیلمک ، لکن ابن رشد هیچ اولمازسه بش آتی کوبکن بری عربدر . [ناطق لور - بونابارط] ایسه اوان شبانه قدر وولته رک دیلنی طویعه مشدی . [امیل زولا] بابای اعتباریله ایتالیاندر . [غنیه تا] ده اوپله اولمیدر ، اوروپالیر تبدیل ملت ایتیمکه اصلرینی علی الاکثر دکشدر میورلر . بومایه ده بر چرق فرانسلر ویا انگلرک من اصل آلمان ویا ایتالیان اولدینی کورسیورز . روسیه ده بو کیفیت دها قولایاقله کوزه چاریور . بو مطالعاته نظراً اوکوزل فرانسلر ادبیاتی ، مثلاً ، بوکون ، بونقطه دن محاکمه ایدم جلم اولورساق بر ضلالت اوغرایه بیلیر . stoic روافد مسک فلسفه سنک امامی cittuin لی [زنون] صامی الاصلی ایمش . هر کسجه بر یونان مکتب حکمیسی عد ابدیان (ستوئیسزم) ی قبریه کلش بر فاسطین لی ویا سوریه اینک اوغلی طرفدن احداث ایدلش اولمق اعتباریله حوالی مذکورده آراسه ق کردباد خطایه یوار لایمش اولورز . امام اعظم ابوحنیفه بی شبهه ایرانی و حتی صامی لاصدر . لکن مذهب حنفی بوکون ره ناطق رهزنی اجتهادیه عجمستانده نجرى ایدرسه ک ایادی شبهه ده پک اوزولورز . [زنون] عرب ویا عبرانیلرک خیمه سنده قالسه ایدی یونانجه افاده ایتدیکی فکرلر هکله بیله کلزدی . امام اعظم [شیرویه] نک عهدنده مداینده طوغسه ایدی اسلام حقوق دنیان کلیات مهمه نك اك باشلی مدونی اولمازدی .

ره ناطق صفراسی کبراسنه موافق کلور . وضع ایتدیکی قاعده ، اداسنی جرح ایدور . و ،

بتون بوکلامیات آرمه‌سنده ره‌نان اسلام دنیان و بخت محمدیه ایله ظهور ایدن برقومک وحدت وجودی
آکلامیور . واقعا آرتق بربری ، سودانی ، چرکس ، افغانی ، مالز ، مصری ، نوبه‌لی مسلماندرل
بربری ، سودانی ، مصری ، الی آخره دکالردر دیورسده بوحقیقتی فناک افهارنده بر دایدیور ،
تعصبک ، جهلک وجودنده ، تعصبده آرپور ، بوقسه مدینتک خصوصنده دکل . غربی شوکه مدینت
عربیه‌بی وجوده کتیرنلرک ایچنده یالکز بردانه ، (ایکی دکل) عرب وارمش .

دیگرلری ایسه کالاً عجم ، ماوراءالنهری ، اسپانیول ، بخارالی ، سمرقندلی ، قرطبه‌لی .
اشباه‌لی ایشلر . ابو یوسف یعقوب بن اسحق بن الصباح الکندی - که اوروپاچه Alchindius
عنوانیه مشهوردر - فی الواقع تام عربدر . اجدادی [کنده] قبیله‌سی کمراسنه منتهی اولورسده
هجبا اون کسور مصردن بری عربجه یازان بیکارج ، علما و فضلا آرمه‌سنده تام عرب اوله‌رق
یالکز رالکندی می کادی ؟ الکندی نک [واسط] ده طوغدیفته و بغدادده تربیه کوردیکنه
نظراً ره‌نانجه برآز عجماشدیرلسی قابلدی ، لکن هرلصلسه او قدرینه کیدلمه‌مش . وقتيله ، ره‌نان کده
موضوع بحث اولان قونفرانسه‌ده سویلدیکی اوزره خربده لاینجه افکار و حسیاتک افاده‌سی ایچون
قوللاش ؛ عربجه‌ده بو یولده استعمال ایدلش . غربک بو افکار و حسیاتنده قدیم [لاجیوم]
ایاتلک هیچ بردخلی اولمیه‌بی کبی عربانه‌ده بتون بو تکالانده هیچ برعلاقه‌سی اولماق اقتضایدیر .
شو نقطه‌ده طورده لم : لاینجه ، غرب اسانلری کتابت لسانی اوله‌جق درجه‌ده اکتساب رشد ایتهدن
منحصراً یازیده قولانیلیر ایدی ، چونکه بو دیلک بر قطعی و اردی . حالبوکه آنی استعمال ایدک
فرانسزلرک ، ایتالیانلرک ، انکلیزلرک سویلدکاری دیلارده بو قطعیت یوقدی . لکن خلق مذکور
اسانله تکلم ایتزدی . آنی یازانلر بیله کندی دیلارینی براقشدر دکلدی . حالبوکه عربجه فی‌الاصل
ایلک اسلاملرک لسانی اولدیفی حالده تعمیم ایتدهی . عراق فرسجه‌بی اونوتوب عربجه‌بی اوکرندی .
شمالی آفریقاک طیفه‌لی عرب اولدی . اسپانیا کاملاً عرباشدی . لاینجه برؤلو اساندی . علم
و کایسا اجه‌سی ایدی . سویلدزدی . حالبوکه عربجه دینی و رسمی لسان اولدی . اصلاً عرب
اولیانلرده کجدی . السنة حقیقه ترک ویا امال ایددی . ترک اولان ابن سینا ، ایرانی بولونان
ابوخنیفه ، ماوراءالنهر ده طوغان بخاری ، حتی یهودی وبعده نصرانی اولان ابوالفرج عربجه سویلدیلر ،
اوقوتدیلر ، یازدیلر . (مابعدی وار)

محول نوری